

Moedertaal versterkt de tweede taal

Heb jij en/of je partner een andere moedertaal dan het Nederlands? Dan is het prachtig om die taal door te geven aan je kinderen. Meertalig opgroeien biedt namelijk veel voordelen op sociaal vlak, maar ook bij het leren op school en voor later bij het vinden van een baan. Hoe verloopt de ontwikkeling van de tweede taal precies? Wat is het verschil tussen schooltaal en speltaal en waarom is de moedertaal zo belangrijk? Hieronder gaan we daar op in.

Ontwikkeling van het Nederlands

De speltaal

Door het aanbod van het Nederlands in de omgeving (op de peuterspeelzaal, televisie, in de winkel) leren kinderen met een andere thuistaal al snel Nederlands. Gemiddeld duurt dit zo'n twee jaar (Cummins, 1981, 1984). Als je kind dus vanaf het 2^e jaar naar de peuterspeelzaal gaat, kan hij of zij op 4-jarige leeftijd al aardig goed Nederlands praten. Dit gaat dan om eenvoudig taalgebruik; *de speltaal*. Dit is de taal die je kind gebruikt tijdens het spelen, het maken van vriendjes, in kleine gesprekjes, op straat en in de speeltuin.

De schooltaal

Het duurt iets meestal iets langer om de *schooltaal* goed te leren. Dit is de taal die gebruikt wordt tijdens de lessen op school om dingen te leren. Het gaat hier over taalactiviteiten waarbij kinderen moeten nadenken, zoals het leren van de grammatica, het lezen van teksten, schrijven en het luisteren naar instructies van de meester of juf.

Het leren van deze taalvorm is moeilijker en kost meer tijd. Dit komt omdat er minder informatie uit de omgeving te halen valt, zoals bij de speltaal. Na ongeveer 5 tot 6 jaar (zo rond groep 4/5) zal je kind de schooltaal net zo goed onder de knie hebben als de Nederlandstalige klasgenootjes. (Cummins, 1981, 1984). Het is hierbij heel belangrijk dat je als ouder veel aandacht besteed aan de ontwikkeling van de moedertaal.

Belang van de moedertaal

Relatie tussen moedertaal en het Nederlands

Ouders hebben een hele belangrijke rol in de taalontwikkeling van hun kinderen. Voor beide talen! Vaak wordt gedacht dat het goed is als anderstalige kinderen zo snel mogelijk Nederlands gaan gebruiken als hun eerste taal. Dat je dus als ouder beter Nederlands kan spreken tegen je kind. Uit onderzoek blijkt dat dit helemaal niet handig is. Want zo leren kinderen het Nederlands alleen maar langzamer in plaats van sneller (Cummins, 1991a; Dolson, 1985).

Juist door het blijven gebruiken van de moedertaal is het voor je kind makkelijker om een tweede taal aan te leren. De taalvaardigheid in de eerste taal hangt namelijk samen met de taalvaardigheid in de tweede taal. Als je kind een woordje in zijn eigen taal al kent, leert hij/zij dit begrip sneller in het Nederlands. (Scheele, 2010; Verhoeven, 2006, Cummins 2001)

Waardering voor de eigen taal en cultuur

Het is daarnaast belangrijk dat je als ouders de eigen taal en cultuur waardeert. En dat je dit aan de kinderen laat merken. Dit geeft je kind namelijk zelfvertrouwen, een positief ik-beeld en is daarbij een goede basis voor succes op school.

Buitenlands onderzoek heeft aangetoond dat als ouders positief zijn over de eigen taal, de kans groter is dat ze deze taal tegen de kinderen blijven spreken. En dit zorgt weer voor een goede ontwikkeling van de tweede taal (Okazaki, in: Cummins, 2001).

Taalactiviteiten in de moedertaal

Als ouder kan je je kind al vroeg voorbereiden op de Nederlandse schooltaal (Scheele, 2010). Dit kan door thuis de volgende taalactiviteiten te ondernemen die de woordenschat en de kennis over taal vergroten. Gewoon in je eigen taal!

😊 **Het voorlezen van (prenten)boeken.**

Voorlezen daagt kinderen uit om na te denken hoe verhalen in elkaar zitten. Kijk voor prentenboeken in jouw taal op www.meertalen.nl.

😊 **Samen praten over het gelezen boekje**

Hierdoor is het makkelijker om het verhaaltje te begrijpen, wat belangrijk is voor de cognitieve (verstandelijke)ontwikkeling.

😊 **Het voeren van gesprekjes**

Over dagelijkse dingen en meegemaakte gebeurtenissen (tijdens het koken, in de supermarkt). Stel hierbij open vragen: "Wat denk je dat er nu gaat gebeuren?" "wat verkopen ze bij deze winkel?"

😊 **Samen praten over onderwerpen die je kind interessant vind**

Bijvoorbeeld over auto's, dieren, de peuterspeelzaal, tv-programma, peuterspeelzaal, school, het bos, de zee,...

😊 **Het vertellen van verhaaltjes**

Weet je nog een mooi verhaal uit jouw cultuur?

😊 **Het zingen van liedjes/ versjes**

Bijvoorbeeld met behulp van een cd met kinderliedjes in je eigen taal

😊 **Samen oefenen met schrijven**

Van de eigen naam, namen van familieleden, wat hij/zij vandaag heeft meegemaakt, een briefje aan oma...

😊 **Kijk samen naar kinderprogramma's.**

Op televisie of op een speciale dvd

Bronnen

Cummins, Jim. (2001). *Language, Power and Pedagogy: Bilingual Children in the Crossfire*. Clevedon, UK: Multilingual Matters. (309 pages).

Cummins, J. (1991). The development of bilingual proficiency from home to school: A longitudinal study of Portuguese-speaking children. *Journal of Education*, 173, 85-98.

Cummins, J. (1984). *Bilingualism and special education: Issues in assessment and pedagogy*. Clevedon England: Multilingual Matters.

Cummins, J. (1981). Age on arrival and immigrant second language learning in Canada. A reassessment. *Applied Linguistics*, 2, 132-149.

Dolson, D. (1985). The effects of Spanish home language use on the scholastic performance of Hispanic pupils. *Journal of Multilingual and Multicultural Development*, 6, 135-156.

Scheele, A.F. (2010) Home language and mono- and bilingual children's emergent academic language : a longitudinal study of Dutch, Moroccan-Dutch, and Turkish-Dutch 3- to 6-year-old children. Utrecht University, Social Science.

Verhoeven, L.T. (1994/2006) Transfer in Bilingual Development: The Linguistic Interdependence Hypothesis Revisited. *Language Learning* Volume 44, Issue 3, pages 381-41